

ОСНОВНІ МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІТИКИ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Лиска П. О.

*аспірант кафедри обліку та бізнес-консалтинг
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця
м. Харків, Україна*

Сучасні події на території нашої держави спричинили підйом національної соціальної свідомості, яка особливого прояву набула серед бізнесу у вигляді активного впровадження та розвитку корпоративної соціальної відповідальності. Але в умовах економії витрат та обмеженості ресурсів, підприємства зіткнулися з новою проблемою – оцінкою рентабельності застосування різних напрямів КСВ політики.

Наразі, економічна наука пропонує для бізнесу 3 моделі для оцінювання ефективності застосованих заходів, а саме: за ESG-показниками, математичні та змішані.

Найпростіший метод для оцінювання ефективності КСВ є дослідження ESG-показників (екологічні, соціальні, управлінські). Його суть полягає у відображенні чітко визначених компанією показників для конкретних груп суспільства, наприклад для потенційних інвесторів чи клієнтів, для партнерів та дійсних клієнтів, для територіальної громади, для працівників, для держави та її органів влади.

Даний метод є найпростішим, оскільки саме підприємство обирає які конкретно показники в конкретних галузях КСВ політики мають для них значення та знайдуть своє відображення у відповідних нефінансових звітах. Також подібна звітність є простою і для зацікавлених осіб, адже показує фактичну діяльність компанії у сфері КСВ максимально зручним та зрозумілим способом.

Але у даного методу наявні й недоліки. Так дані ESG – це суто нефінансово-економічні показники, які за своєю суттю є якісними, але не мають відношення до кількісних грошових вимірників. Таким чином для компанії максимально проблемним є питання щодо визначення ефективності реалізації політики КСВ через призму рентабельності витрат на КСВ діяльність з отриманими від неї прибутками. До цього можна додати й про наявні інші ризики, зокрема щодо порівняння ефективності власної політики КСВ з конкурентами на відповідному ринку товарів та

послуг, адже дані підприємство подає або розміщує самостійно, що унеможлиблює встановлення об'єктивної реальності. Для України це особливо гостре питання, тому що законодавством не передбачений регламент та/або відповідальність у сфері нефінансового звітування суб'єктами господарювання [1, с. 42].

Іншим методом для оцінки ефективності політики КСВ є математичні формули. Так вченими було розроблено низку таких формул, наприклад:

- для оцінювання ефективності реалізації політики КСВ підприємства пропонується розраховувати показник конкурентоспроможності підприємства;

- методика оцінки за допомогою інтегрального показника та побудови «пелюсткової» діаграми на основі бальної оцінки часткових критеріїв;

- модель оцінки ефективності соціальних інвестицій та КСВ за допомогою розрахункових індексів;

- модель комплексного індексу;

- модель розрахунку індикатору перспективного розвитку, тобто співвідношення суми соціального інвестування в основний капітал до величини чистого прибутку;

- модель співвідношення обсягу соціальних видатків, зроблених підприємством протягом податкового звітного періоду, до обсягу чистого прибутку, отриманого в цьому ж самому періоді.

Окремо стоять змішані (модифіковані) методи для проведення оцінювання ефективності політики КСВ. До них можна віднести такі:

- показник рентабельності інвестицій, які спрямовані на різноманітні КСВ-активності (return on investment), який відображає співвідношення між витратами підприємства на реалізацію політики КСВ та часток приросту матеріального капіталу, які виникли завдяки даній діяльності;

- показник ефективності КСВ-активності у порівнянні з ефективністю інших методів (реклами, стимулювання продажу тощо (efficiency measurement), який надає фактичну можливість для компанії зіставити свої витрати і отриманого ефекту задля здійснення подальшого аналізу застосування окремих КСВ-активностей для рекламування своїх товарів чи послуг;

- показник процесу реалізації КСВ-активностей (process measurement), який допомагає виявити наявність або відсутність взаємозв'язку між реалізуємою політикою КСВ та фактичними показниками основної підприємницької діяльності компанії як відображення реальних результатів застосування КСВ-активностей [1, с. 10–11].

Отже, на сьогодні існує лише три дієвих методи для оцінювання ефективності реалізації КСВ політики підприємства, які можуть задовольняти різні нагальні потреби компанії. Така різноплановість підходів до проведення оцінювання ефективності надає змогу бізнесу та

зацікавленим сторонам (стейкхолдерам) обрати взаємовигідний підхід до демонстрації КСВ політики [2].

Для кожного підприємства, яке хоче бути конкурентоспроможним на світовому економічному ринку товарів та послуг, проведення якісного оцінювання ефективності власної політики КСВ є надзвичайно важливим етапом у своїй діяльності.

Література:

1. Кусик, Н. Л., Ковалевська, А. В. Критичний аналіз методів оцінки ефективності соціально відповідальної діяльності підприємства. 2012.

Український бізнес і війна: унікальний каталог від CSR Ukraine. URL: <https://csr-ukraine.org/news/ukrainskiy-biznes-i-viyuna-unikalni/>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-479-8-51>

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ДО ENTSO-E: ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙ НА МОДЕРНІЗАЦІЮ ЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРА ТА ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ СТРАТЕГІЙ

Магдич Ю. О.

аспірантка

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, Україна

Енергетичний сектор є ключовим елементом економічної стабільності та розвитку будь-якої країни. В умовах інтеграції України до європейської енергетичної системи ENTSO-E роль інвестицій у формуванні сучасних маркетингових стратегій стає вирішальною. Інтеграція передбачає не лише технічну сумісність, але й глибокі економічні зміни, включаючи адаптацію маркетингових підходів до європейських стандартів.

Сучасні виклики, пов'язані з військовою агресією РФ, посилюють необхідність залучення інвестицій для модернізації енергетичної інфраструктури. Цей процес відкриває нові перспективи для українських підприємств, які прагнуть закріпити свої позиції на європейському ринку.

Інтеграція України до ENTSO-E є одним із найважливіших завдань національної енергетичної політики. Проте цей процес супроводжується низкою таких проблем, як: технічна несумісність, недостатність фінансування, руйнування через військові дії [1].